

2021

Veiligheids- en Gezondheidsbeleid

PSZ De Bengelenbak

26-1-2021

Inhoud

1. Veiligheids- en Gezondheidsbeleid.....	2
1.1 Missie en doel.....	2
1.1.1 Onze missie.....	2
1.1.2 Ons doel	3
1.2 Grote risico's.....	3
1.2.1 Fysieke veiligheid.....	3
1.2.2 Sociale veiligheid	4
1.2.3 Gezondheid	4
1.2.4 Verzorging	5
1.3. Risico-inventarisatie	6
1.4 Thema's uitgelicht	6
1.4.1 Grensoverschrijdend gedrag	6
1.4.2 Vier ogen principe	7
1.4.3 Achterwachtregeling	7

1. Veiligheids- en Gezondheidsbeleid

Inleiding

Voor u ligt het Veiligheids- en Gezondheidsbeleid van Peuterspeelzaal De Bengelenbak te Brakel. De aanleiding hiervoor is de wet Innovatie Kwaliteit Kinderopvang. Met behulp van dit beleidsplan wordt inzichtelijk gemaakt hoe er gewerkt wordt. Dit is een aanvulling op het pedagogisch beleidsplan, gedragsregels en de aanwezige protocollen in het handboek. Een beleid komt in de praktijk goed tot zijn recht als alle medewerkers zich betrokken voelen en het beleid uitdragen. Daarom zal er een onderdeel van een thema over veiligheid op de agenda staan van het werkoverleg van de pedagogisch medewerkers en de bestuursvergadering.

Leren omgaan met risico's is erg belangrijk voor kinderen. Internationaal wetenschappelijk onderzoek toont aan dat leren omgaan met risico's goed is voor de ontwikkeling van kinderen.

Door het ervaren van risicovolle situaties, bijvoorbeeld tijdens het spelen, ontwikkelen kinderen risicocompetenties: ze leren risico's inschatten en ontwikkelen cognitieve vaardigheden om de juiste afwegingen te maken wanneer een risicovolle situatie zich opnieuw voordoet.

Het nemen van risico's is een onderdeel van de 'gereedschapskist' voor effectief leren. Risicovol spelen ontwikkelt een positieve houding van 'ik kan het' en daarmee gaat een kind uitdagingen meer zien als iets om van te genieten dan om te vermijden. Dit vergroot onafhankelijkheid en zelfvertrouwen, wat belangrijk kan zijn voor hun doorzettingsvermogen als ze geconfronteerd worden met uitdagingen.

Het leren omgaan met risico's heeft een positieve invloed op de fysieke en mentale gezondheid van kinderen en op het ontwikkelen van sociale vaardigheden. Kinderen staan sterker in hun schoenen en kunnen beter conflicten oplossen en emoties herkennen van speelmaatjes.

Bewegingen die veel voorkomen bij risicovol spelen, zoals slingeren, klimmen, rollen, hangen en glijden, zijn niet alleen leuk voor kinderen, maar ook van essentieel belang voor hun motorische vaardigheden, balans, coördinatie, en lichaamsbewustzijn. Kinderen die dat niet doen zijn vaker onhandig, voelen zich ongemakkelijk in hun eigen lichaam, hebben een slechte balans en bewegingsangst.

[Bron: veiligheid.nl/risicovolspelen]

1.1 Missie en doel

Het bieden van gezonde en veilige kinderopvang wordt medebepaald door het gebouw en het gedrag van medewerkers, kinderen en ouders. Door gebruik te maken van gebouwen die qua gezondheid en veiligheid voldoen aan de voorgeschreven richtlijnen en door op het gebied van lichamelijke verzorging, schoonmaak en (voedsel)hygiëne te werken volgens de richtlijnen van het RIVM streven we een optimaal veilige en gezonde leef- en speelomgeving voor de kinderen na.

1.1.1 Onze missie

Kinderen opvangen in een veilige en gezonde kinderopvang. Dit doen we door:

- Kinderen af te schermen van grote risico's
- Kinderen te leren omgaan met kleinere risico's
- Kinderen uit te dagen en te prikkelen in hun ontwikkeling

1.1.2 Ons doel

Vanuit de wet Innovatie Kwaliteit Kinderopvang dienen wij een beleid te creëren ten aanzien van Veiligheid en Gezondheid waarvoor alle medewerkers zich verantwoordelijk voelen. Belangrijke aandachtspunten binnen het beleid zijn:

- 1) het zich bewust zijn van mogelijke risico's
- 2) het voeren van goed beleid t.a.v. grote risico's
- 3) gesprekken met elkaar en externe betrokkenen t.a.v. veiligheid en gezondheid

Dit met als doel, een veilige en gezonde omgeving te waarborgen waar kinderen onbezorgd kunnen spelen en zich optimaal ontwikkelen. Als eerste gaan we ons richten op de bewustwording van aanwezige risico's en het kunnen inschatten van de ernst ervan. Vervolgens buigen we ons over ieders persoonlijke verantwoordelijkheid met de daarbij passende manier van handelen.

1.2 Grote risico's

We hebben ten aanzien van veiligheid en gezondheid aandacht voor grote en kleine risico's. In dit hoofdstuk beschrijven we voor onze locatie de belangrijkste grote risico's op incidenten, gezondheidsproblemen of ernstige ongevallen. We hebben de risico's onderverdeeld in vier categorieën: fysieke veiligheid, sociale veiligheid, gezondheid en verzorging. Per categorie hebben we belangrijke risico's genoemd met de bijbehorende voorzorgsmaatregelen om deze tot een minimum te beperken. Voor de overige risico's verwijzen we de risicomonitor van Veiligheid.NL en het handboek waar de gedragsregels en protocollen zijn opgeslagen.

1.2.1 Fysieke veiligheid

Ten aanzien van fysieke veiligheid hebben we de volgende risico's gedefinieerd als grote risico's:

- Vallen van hoogte.
  - o Genomen maatregelen zijn: afspraken hoe te handelen zijn opgenomen in het handboek, gedragsregels en protocollen. Bijvoorbeeld afspraken rondom het gebruik van hoge speeltoestellen.
- Verstikking.
  - o Genomen maatregelen zijn: afspraken hoe te handelen zijn opgenomen in het handboek, gedragsregels en protocollen. Bijvoorbeeld afspraken rondom verslikken en het dragen van kleding met koordjes.
- Vergiftiging.
  - o Genomen maatregelen zijn: afspraken hoe te handelen zijn opgenomen in het handboek, gedragsregels en protocollen. Bijvoorbeeld afspraken rondom schoonmaakmiddelen, giftige planten en bestrijdingsmiddelen.
- Verbranding.
  - o Genomen maatregelen zijn: afspraken hoe te handelen zijn opgenomen in het handboek, gedragsregels en protocollen. Bijvoorbeeld afspraken rondom het gebruik van mengkranen (heet water) en lucifers/aanstekers.
- Verdrinking.
  - o Genomen maatregelen zijn: afspraken hoe te handelen zijn opgenomen in het handboek, gedragsregels en protocollen.

1.2.2 Sociale veiligheid

Ten aanzien van sociale veiligheid hebben we de volgende risico's gedefinieerd als grote risico's:

- Grensoverschrijdend gedrag.
  - o Genomen maatregelen zijn: Protocol gedragscode, vier-ogen-principe en hiernaar te handelen en het bespreekbaar maken tijdens werkoverleggen.
- Kindermishandeling.
  - o Genomen maatregelen zijn: Protocol vermoeden van kindermishandeling en hiernaar te handelen.
- Vermissing.
  - o Genomen maatregelen zijn: afspraken hoe te handelen zijn opgenomen in het handboek, gedragsregels en protocollen. Bijvoorbeeld afgesloten buitenruimtes, code op de keukendeur, deuren voorzien van hoge deurklinken of draaiknoppen.

Afspraken worden regelmatig besproken in een werkoverleg.

1.2.3 Gezondheid

Ten aanzien van gezondheid hebben we de volgende risico's gedefinieerd als grote risico's:

- Diarree en braken (als er meer dan een derde deel van een groep in één week klachten heeft).
- Geelzucht (bij één geval).
- Huiduitslag (vlekjes bij twee of meer gevallen binnen twee weken in eenzelfde groep).
- Schurft (bij drie gevallen in eenzelfde groep).
- Longontsteking of hersenvliesontsteking (bij meerdere gevallen in een kort tijdsbestek).

In bovenstaande gevallen wordt er binnen één werkdag melding gedaan bij de GGD.

Regelmatig voorkomende besmettelijke infectieziekten binnen de kinderopvang zijn:

- Waterpokken
- Krentenbaard
- Hoofdluis
- Ontstoken ogen

Om gezondheidsrisico's te beperken zijn, naast een schone leefomgeving, goede persoonlijke hygiëne en bewust hygiënisch gedrag, afspraken nodig over zaken waarbij kinderen een eigen bijdrage kunnen leveren. Hierdoor wordt het risico op een ziekte verkleind. Voorbeelden zijn: het wassen van de handen na een toiletbezoek en tijdens het niezen of hoesten in de elleboog. Voorafgaand aan een activiteit of spel worden afspraken regelmatig met de kinderen herhaald en doorgenomen. Dit gebeurt ook bij een verschoningsmoment of wanneer een kind of medewerker verkouden is of als er een besmettelijke ziekte heerst.

Voor het geval er zich een besmettelijke infectieziekte voordoet raadplegen de medewerkers de site van het RIVM. In het document 'Informatie over ziektebeelden voor kinderdagverblijven, peuterspeelzalen en buitenschoolse opvang' worden per infectieziekte de benodigde maatregelen genoemd en deze worden door medewerkers opgevolgd.

Ouders worden in geval van een besmettelijke infectieziekte d.m.v. een notitiebriefje op de deur geïnformeerd.

Bovenstaande aandachtspunten zijn vastgelegd in de protocollen Persoonlijke, Besmettelijke ziekten en Covid-19 (7.15).

1.2.4 Verzorging

Goede verzorging van de peuters vormt een basisvoorwaarde voor goede opvang. De pedagogisch medewerkers besteden daarom veel aandacht aan het welzijn van de kinderen. Bij die verzorging spelen lichamelijke veiligheid, hygiëne en het in stand houden en bevorderen van de gezondheid van de peuter een belangrijke rol.

1.2.4.1 Lichamelijke veiligheid

In de peuterspeelzaal, maar ook daarbuiten, is en blijft de pedagogisch medewerker alert op alles wat de veiligheid van het kind kan bedreigen. In de groepsruimte bewaakt de pedagogisch medewerker de veiligheid van het spelmateriaal en meubilair. Kapot materiaal laat zij op tijd repareren of gooit het weg. Schadelijke stoffen, zoals schoonmaakmiddelen, staan hoog opgeborgen. Hete koffie en thee worden veilig weggezet. Scharen, prikpenen en nietmachines worden alleen gebruikt waar de pedagogisch medewerker bij is.

De pedagogisch medewerker voorkomt dat kinderen ongemerkt alleen naar buiten of van het terrein af kunnen lopen. De buitenruimte wordt gecontroleerd op glas, peuken, kattenpoep en ander afval. Er is altijd toezicht bij het buitenspelen en het hek is op slot. De pedagogisch medewerker let goed op kinderen die op de buitentoestellen spelen.

Elk dagdeel is een pedagogisch medewerker aanwezig die BHV gekwalificeerd is. Alle pedagogisch medewerkers zijn in het bezit van een kinder-EHBO certificaat.

Bovenstaande aandachtspunten zijn vastgelegd in onze gedragsregels (zie hoofdstuk 3). Daarnaast vormen de protocollen Ontruiming (7.1), Ongeval (7.4), Brandwonden/ voorkomen van brandwonden (7.5), Kindermishandeling (7.6), Vermissing (7.7) en Buiten spelen (7.8) een aanvulling op deze aandachtspunten met betrekking tot lichamelijke veiligheid.

1.2.4.2 Hygiëne

Elke pedagogisch medewerker is met haar collega's verantwoordelijk voor een schone groepsruimte. Na elke verschoning maakt de pedagogisch medewerker de commode schoon. Het speelgoed krijgt twee keer per jaar, of eerder wanneer dat nodig is, een grote beurt in samenwerking met ouders. De knuffels en verkleedkleden worden elke maand gewassen (zie protocol Hygiëne voor de was 7.12). De pedagogisch medewerker controleert of de toiletten schoon en fris zijn. De pedagogisch medewerker ventileert de groepsruimte regelmatig, voorkomt tocht en draagt zorg voor een prettige temperatuur in de ruimte (indien mogelijk). Omdat peuters elkaar gemakkelijk aansteken, wordt er goed op vieze neuzen gelet en snuit de pedagogisch medewerker regelmatig hun neus. Zo nodig veegt zij vieze monden af nadat de peuters iets gegeten of gedronken hebben. De peuters wordt dit ook zelf geleerd, net als handen wassen na gebruik van het toilet.

Het verschonen of naar het toilet gaan gebeurt wanneer de peuter een vieze luier heeft of aangeeft dat hij naar het toilet moet. Wanneer peuters behoefte hebben aan privacy rond hun persoonlijke verzorging, zoals alleen naar het toilet gaan, dan respecteren we dat. Het verschonen of naar het toilet gaan is een moment voor individueel contact tussen de pedagogisch medewerker en het kind. De pedagogisch medewerker geeft ook in persoonlijke hygiëne het goede voorbeeld. Bij diarree wordt de verschoontafel en wc's ontsmet met alcohol.

Bovenstaande aandachtspunten zijn vastgelegd in de protocollen Bloed/ Bloedcontact (7.2) en Persoonlijke hygiëne (7.9). Daarnaast vormen de protocollen Besmettelijke ziekten (7.3) Schoonmaken (7.10) en Covid-19 (7.15) een aanvulling op deze aandachtspunten met betrekking tot hygiëne.

1.2.4.3 Voedingsbeleid

Met elkaar eten en drinken biedt een moment van rust. De peuters wachten op elkaar en hebben contact met elkaar en de pedagogisch medewerker. De maaltijd gaat gepaard met een vast ritueel: het zingen van een liedje. Ieder kind neemt van thuis een (on)geschild stuk fruit mee en iets te drinken (geen frisdrank). Als het fruit op is, krijgen de peuters een klein biscuitje. De pedagogisch medewerker houdt hierbij rekening met het dieet van een peuter of de voorkeur van ouders voor andere voeding van hun peuter. Als afsluiting wordt er wederom een liedje gezongen.

Wanneer pedagogisch medewerker of peuters trakteren, dan doen zij dat met gezonde, lekkere dingen die weinig of geen suiker bevatten, bijvoorbeeld een fruitspies of een hartige traktatie zoals kaas en worst.

Op internet zijn er tal van leuke sites voor originele en gezonde traktaties. Bij speciale gelegenheden, zoals Sinterklaas en Kerst wordt iets minder gezond gegeten.

Bij warm weer krijgen de kinderen extra te drinken (water of limonade).

1.2.4.4 Ontwikkeling van zindelijkheid

Het zindelijk worden van peuters wordt gezien als een individueel en geleidelijk proces. Er wordt uitgegaan van het tempo van de peuter. De peuter kan zo nodig gestimuleerd worden. Vaak is zien, ook zelf willen doen. Zindelijk worden wordt in samenwerking met ouders regelmatig besproken. De pedagogisch medewerkers leren de kinderen zelf billen poetsen, doorspoelen en handen wassen. In verband met de hygiëne laten we de jongens zittend plassen.

1.2.4.5 Bestrijding hoofdluis

De controle en bestrijding van hoofdluis is vastgelegd in het protocol Hoofdluis (zie hoofdstuk 7.11).

1.3. Risico-inventarisatie

Gezondheid, veiligheid en kwaliteit. Drie zaken die de locatie biedt aan de medewerkers én kinderen. De risicomonitor van Veiligheid.NL is het instrument waar mee gewerkt wordt. Op deze manier wordt er gewerkt aan veiligheid en gezondheid voor kinderen.

Onderstaande thema's zijn behandeld:

- Gezondheid
- Veilig en gezond gebouw en buitenruimtes
- Hygiëne
- Arbo

1.4 Thema's uitgelicht

1.4.1 Grensoverschrijdend gedrag

Grensoverschrijdend gedrag door volwassenen of door kinderen kan een enorme impact hebben op het getroffen kind. Dit thema heeft dan ook onze bijzondere aandacht. We hebben de volgende maatregelen genomen om samen grensoverschrijdend gedrag te voorkomen en te weten wat te doen als we merken dat het toch aan de orde is.

Tijdens teamoverleg wordt regelmatig over het onderwerp gesproken. Daarbij wordt een open sfeer bewerkstelligd waarbij medewerkers elkaar mogen aanspreken.

In het pedagogisch beleidsplan hebben we opgenomen dat kinderen wordt geleerd hoe je met elkaar om kunt gaan met respect voor ieders normen en waarden. Zo leren kinderen wat wel en niet gepast is.

Daarnaast leren we kinderen dat het belangrijk is dat ze direct aangeven wanneer zij ongewenst gedrag ervaren. We helpen ze mondig te maken op momenten dat het erop aan komt.

De volgende maatregelen worden genomen om grensoverschrijdend gedrag te voorkomen:

- Alle medewerkers hebben een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG)
- We hebben een vier-ogenbeleid
- Medewerkers kennen het vier-ogenbeleid
- Het vier-ogenbeleid wordt goed nageleefd
- Medewerkers spreken elkaar aan als ze merken dat het vier-ogenbeleid niet goed wordt nageleefd. Er zijn duidelijke afspraken hoe er gehandeld moet worden als een kind zich naar een ander kind toe misdraagt
- Medewerkers weten hoe te handelen wanneer misdraging aan de orde is
- Er is een protocol wat te doen bij een vermoeden van kindermishandeling
- Medewerkers kennen het protocol (en de Meldcode) wat te doen als kindermishandeling wordt vermoed

1.4.2 Vier ogen principe

Peuterspeelzaal de Bengelenbak vindt het belangrijk dat kinderen in een veilige en vertrouwde omgeving worden opgevangen. We brengen het principe van vier ogen, vier oren en transparantie op verschillende manieren in praktijk. Vanaf juli 2013 moeten de kinderdagopvang (0 tot 4 jaar) aan de eisen, die gesteld worden in dit principe, voldoen. Dit principe houdt in, dat altijd een volwassene moet kunnen meekijken of meeluisteren met een beroepskracht. De GGD controleert hierop. Voorzorgsmaatregelen die vanaf 1 juli 2013 gelden worden door Peuterspeelzaal De Bengelenbak gehanteerd. Daar waar nodig worden ze tijdens het werkoverleg weer aangescherpt.

- Er zijn altijd twee pedagogisch aanwezig op de groep.
- Er bevinden zich tussen alle ruimtes ramen, waardoor de pedagogisch medewerkers elkaar te allen tijde kunnen zien.
- Een open aanspreekcultuur is één van de onderdelen van ons pedagogisch beleid. Hierin staat beschreven hoe we omgaan met de kinderen. Mocht een collega zich daar niet aan houden, dan spreken we elkaar daarop aan. Pedagogisch medewerkers geven elkaar feedback over de dingen die goed gaan, maar ook over dingen die minder goed gaan. Dit maakt dat we kritisch naar elkaar blijven kijken.
- Bij aanname van nieuwe medewerkers bellen we naar de vorige werkgever voor referenties.
- Ons pedagogisch handelen staat op de agenda van het werkoverleg. Zo blijft de manier waarop we willen werken met kinderen steeds weer onder de aandacht.

1.4.3 Achterwachtregeling

Binnen de peuterspeelzaal wordt er geen achterwachtregeling gehanteerd. Er zijn altijd 2 volwassenen aanwezig in het gebouw.